

SUVANTO

Kyläsuunnitelma 2016 – 2020

Suvannon kyläyhdistys ry

Sisällysluettelo

LUKIJALLE.....	3
1. SUVANNON KYLÄN HISTORIASTA	4
1900-luvun alun nousukausi	4
1960-luvulla väki vähenee	5
Maanviljelyskylästä ”museokyläksi”	7
Kylä säilyy, maisema muuttuu	7
Suvanto tutkimuskohteena	8
Suvanto-näytelmä syntyy	9
Hanketoimintaa	9
Päreosaamista	10
Muutoksia palveluissa	11
Kyläyhdistys vuokraa Myllytuvan	11
Suvanto sähköisesti	11
Suvannon Museokoulu	12
2. SUVANNON NYKYTILA	13
Kylän asukkaat ja elinkeinot	13
Rakennuskanta	14
Palvelut	14
Ympäristö ja kulkuyhteydet	15
Kylätoiminta	16
3. NELIKENTTÄANALYYSI.....	17
4. KEHITTÄMISTAVOITTEET	18
5. VISIO ”SUVANTO 2020”	20

LUKIJALLE

Suvannon kyläyhdistys ry teki ensimmäisen kyläsuunnitelman vuosille 2001-2006.

Kyläsuunnitelma perustui kyläläisille suunnattuun kyselytutkimukseen ja sen toteutti Suvannon kylän asukas, silloinen kyläyhdistyksen puheenjohtaja, Kaija-Liisa Keränen.

Vuonna 2007 kyläyhdistys päätti päivittää kyläsuunnitelman. Kyläsuunnitelmaa työsti hallituksen valitsema työryhmä, jonka jäseniä olivat Esa Heinola, Tiina Heinänen, Aila Kiemunki, Markku Kujala ja Kaisu Siika-aho. Työryhmän istunnot olivat pitkäkestoisia ja täynnä muisteluksia sekä ideointia. Uusien ajatusten lomassa saatiin myös paljon vanhoja tarinoita taltioitua nauhalle. tarinat synnyttivät myös ajatuksen Suvanto-näytelmästä, joka sittemmin toteutui. Kyläsuunnitelma hyväksyttiin kyläyhdistyksen syyskokouksessa marraskuussa 2007.

Kyläyhdistys päätti vuonna 2013 päivittää kyläsuunnitelman. Työryhmään valittiin Esa Heinola, Tiina Heinänen, Aila Kiemunki, Markku Kujala, Elsi Muhujärvi, Kaisu Siika-aho sekä Paula Rantala. Työryhmän työskentely pääsi käyntiin vasta vuonna 2014 ja päivitystyö venyi vuodelle 2015. Niinpä uusi suunnitelma kattaa vuodet 2016-2020. Kyläyhdistys on ollut aktiivinen vuosina 2006-2013: on oltu mukana monessa hankkeessa, järjestetty pärenteko- ja naulaustalkoita, huolehdittu tieasioista jne.

Mikä on Suvannon tulevaisuus? Mitä vuodet 2016-2020 tuovat tullessaan? Mitä me Suvannon asukkaat toivomme ja haluamme? Näitä asioita pohdimme työryhmässä ja olemme kirjanneet kehittämistavoitteisiin sekä visioon Suvanto 2020. Tällä hetkellä marraskuussa 2015 meitä on kylässä kirjoilla 23 asukasta. Kylä ja kylän väki on osoittanut olevansa aikaansaava, luova ja yhteistyökykyinen. Mihin näillä ominaisuuksilla vielä päästään?

Kyläsuunnitelma sisältää osat:

1.Historia, 2.Nykytila, 3.Nelikenttäanalyysi, 4.Kehittämiskohteet ja 5.Visio.

Kyläsuunnitelmatyöryhmä

1. SUVANNON KYLÄN HISTORIASTA

1600-luvulla Suvanto sijaitsi Lapin ja lannan rajan pohjoispuolella, olihan rajalle Pyhätunturiin matkaa n. 20 km. Myös Suvannon seudulla asui saamelaisia. Suvannossa saamelaisuuteen viittaavana paikannimenä on perimätietona säilynyt, kylän kohdalla Kitisen etelärannalla sijaitseva Kotasija. V. 1673 Ruotsin kuningas Kaarle XI antoi Kalmarin plakaatin, jossa Lapin asuttaminen ja viljeleminen tehtiin luvalliseksi. Uudistiloille annettiin 15 vuoden verovapaus ja vapautus sotaväen otosta.

Ensimmäinen uudisasukas Paavali Hiltunen oli asettunut asumaan Beata-vaimonsa kanssa vuoden 1700 paikkeilla Suvannon kylän maille. Paavali Hiltunen oli vielä v. 1690 kirjattu Pudasjärven kirkonkirjoihin, lähtö Lappiin oli tapahtunut tämän jälkeen. V. 1764 Suvannossa oli 4 uudistilaa, kaksi Hiltusta ja kaksi Halosta. (Suvantoon lienee laskettu Kohkon kenttä Kokkosnivan läheltä ja mahdollisesti toinen Halonen asui siellä). Perimätieto Halosten tulosta kertoo, että Kemijärven Halosenrannalta oli lähtenyt kaksi venekuntaa Halosia nousemaan ylös Kemijokea. Kitisenhaarassa olivat venekunnat erkautuneet toisen lähtiessä Kemijokea ylös ja toisen Kitistä pitkin. Näistä saivat alkunsa Savukosken ja Suvannon Halosten sukukunnat.

Tiloja laskettiin vuonna 1860 olevan Suvannossa 5. Vuonna 1916 päättyneen Isojaon aikaan Suvannossa oli 10 tilaa ja lisäksi pienempiä asumuksia. (Myöhemmin on muodostunut lisää tiloja lohkomisien seurauksena).

1900-luvun alun nousukausi

Suurin osa Suvannon rakennuksista rakennettiin 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa. Vanhimmat säilyneet rakennukset ovat 1700-luvulta. Kansakoulurakennus otettiin käyttöön syksyllä 1929, koulu oli toiminut sitä ennen Mattilan talossa yhden vuoden siirtymävaiheessa kiertokoulusta kansakouluun. Koulu toimi supistettuna kansakouluna aina vuoteen 1966 saakka, jolloin koulutoiminta loppui Suvannossa.

Suvanto oli Pelkosenniementä Sodankylään kulkevan kestikievarireitin varrella. Kievaritaloina ovat toimineet ainakin Mattila, Halonen (Junttila), Simuna ja Kataja.

Maantie valmistui vuonna 1939 Pyhäjärventieltä Suvantoon, Kitisenjoen etelärannalle (Kotasijaan). Kylänpuolen tie rakennettiin v. 1960, samoin puurakenteinen kapulalossi (kantavuudeltaan 9 tonnia, joka on nykyään museoituna).

Kylätiestä ja lossiliikenteestä vastasi aluksi kylän yhteinen tiekunta, myöhemmin Tie- ja vesirakennuslaitos. V. 1976 puulossin tilalle tuli 20 tonnia kantava teräslautta, joka väistyi 33 tonnin konelossin tieltä v. 1979. Lossi liikennöi vuoteen 1990 saakka, jolloin syyskesästä lähtien ylikulku jatkui veneliikennöintinä, koska Kokkosnivan voimalaitosaltaan vedenpintaa alettiin nostamaan. Sillan rakentaminen aloitettiin talvella 1989-90. Silta valmistui syksyllä 1991 (sillan vihkiäiset 10.9.1991). Sillan rakentamisvaiheessa teki TVL tien Suvannosta Kokkosnivalle, joka oli yleisenä tienä sillan rakentamisajan. Myöhemmin Suvannon kyläyhdistys ry on pitänyt Kokkosnivantietä kulkukelpoisena varojensa mukaan.

Talvisodan aikana v. 1939 – 40 Suvannonkylän siviiliväestö oli evakuoituna Kittilässä. Asekuntoiset miehet olivat rintamalla pääasiassa Sallan – Joutsijärven suunnalla. Vuonna 1941 alkaneen Jatkosodan Suvannon miehet taistelivat Sallan Kelsinkäisestä aina Karjalan kannakselle Ihantalan taisteluun saakka. Lapin sodan aikana (syksystä 1944–45 kevääseen) suvantolaiset olivat evakossa Toholammilla.

Suvannon kylä oli niitä harvoja kyliä Lapin läänissä, joka jäi kokonaan polttamatta sodan aikana. Tietoa siitä, miksi kylä jäi polttamatta, ei ole saatu. Useita tarinoita aiheen ympärille on vuosien aikana kehkeytynyt. Sodan jälkeen jälleenrakennuskautena Suvantoon rakennettiin kolme uutta pihapiiriä (joista yksi Kitisen eteläpuolelle, kylästä n. 1,5 km ylävirtaan päin). Myös vanhoihin pihapiireihin rakennettiin kaksi asuinrakennusta, joista toinen jäi keskeneräiseksi.

1960-luvulla väki vähenee

V. 1964 muuttoliike Ruotsiin alkoi Suvannon osalta. Väkeä oli jo tuota ennen muuttanut muualle Lappiin ja Etelä-Suomeen, jonne myöhemminkin muutti suvantolaisia Ruotsia enemmän.

Kylän asukaslujuja eri vuosilta:

V. 1861 asukkaita 36.

V. 1920 asukkaita 90.

V. 1946 asukkaita 144.

V. 1950 asukkaita 159.

- V. 1963 asukkaita 134.
- V. 1985 asukkaita 33.
- V. 2000 asukkaita 33, jotka asuttavat 15 savua.
- V. 2007 alussa asukkaita 27, jotka asuttavat 15 savua.
- V. 2014 elokuussa asukkaita 28, jotka asuttavat 15 savua.
- V. 2015 marraskuussa asukkaita 23, jotka asuttavat 15 savua.

Suvannon viimeinen kauppa oli Mattilan talossa vuoteen 1969 saakka, kauppiana Väinö Kujala. Sitä ennen yksityisiä kyläkauppoja on ollut Mettiäisellä, Junttilassa, Hiltusessa ja Uusitalossa. Osuuskauppa on toiminut Veikanmaassa ja Katajamaassa.

Vuonna 1967 aloitti Suomen posti linja-autoliikenteen Suvannon kylälle. Sitä ennen postinkuljettajina olivat toimineet Erland Mettiäinen, Benjam Mettiäinen (molemmat Kairalasta), Matti Heinola, Tauno Halonen ja Viljo Strand. Postiautoliikenteen aikana, jota kesti aina vuoteen 1990 saakka, postinhoitajina toimivat Elma Kaunisvaara ja Anja Mettiäinen. Asiamiespostinhoitajana jatkoi Anja Mettiäinen 28.7.2000 saakka, jonka jälkeen posti on jaettu Mattilantien alussa oleviin laatikoihin. Vuodesta 1990 vuoteen 2003 postin kuljetti Suvantoon taksimies Sulevi Sääreä, jonka jälkeen postinjakajana toimi kaksi vuotta Veikko Ruopsa. Vuoden 2005 heinäkuusta lähtien postia on kantanut Kirsti Tupasalo. Lähtevän postin laatikko poistettiin käytöstä vuonna 2011. Lähtevä posti laitettiin tästedes omaan laatikkoon ja siihen heijastinmerkki postinkantajaa varten.

Kyläläiset ovat saaneet pääasiallisen toimeentulonsa maanviljelystä. 1960–70 – luvuilla maanviljelys hiipui väestön ikääntyessä ja nuorten muuttaessa kylästä pois, muualle Lappiin, Etelä-Suomeen ja Ruotsiin. Vuonna 1994 lopetti kylän viimeinen karjatila toimintansa. Kylässä on harjoitettu jonkin verran myös porotaloutta. Metsätyöt, varsinkin sodanjälkeiset suuret savotat, ovat tuoneet oman lisänsä kyläläisten toimeentuloon. Kitisen uitto on myös ollut merkittävä työllistäjä sotien jälkeen. Uiton muuttuessa koneuitoksi työpaikat vähenivät. 1991 uitettiin Kitisellä viimeisen kerran.

Maanviljelyskylästä ”museokyläksi”

1970-luvun alkuvuosina kylän ”löysi” taidemaalari Eero Kumpula. Teoksissaan hän toi esiin Suvannon säilynyttä miljöötä. Lapin läänin rakennusperinne ry. huomasi myös näihin aikoihin kylän rakennushistoriallisen arvon.

Vuonna 1981 Suvannossa pidettiin ensimmäiset pärekattotalkoot lähinnä kyläläisten omin voimin. Vuosina 1982 – 84 mukana oli kyläyhdistyksen lisäksi (järjestäjinä/rahoittajina) myös Museovirasto, Lapin luonnonsuojelupiiri ja Opetusministeriö (1984). Talkoolaiset tulivat ympäri Suomea. Vuosina 1987 – 1989 talkoita pidettiin ympäristöministeriön tuen turvin. Pärekattojen lisäksi talkoissa tehtiin myös ulkomaalauksia ja ympäristön raivausta.

Vv. 1985 – 1991 korjattiin Suvantoa Ympäristöministeriön Pelkosenniemen kunnalle myöntämän avustuksen turvin. Korjaustyötä ja avustusten käyttöä valvoi Suvannon perusparannustyöryhmä. Töiden pohjana oli Antti Pihkalan Ympäristöministeriön rahoituksella tekemä korjausohjelma, joka oli osa hänen Oulun Yliopistolle tekemäänsä diplomityötä ”Suvanto: Rakennushistoria-
korjausohjelma-kyläympäristösuunnitelma”. Perusparannustyöryhmän suunnittelijana toimi vuosina 1985 – 1986 Antti Pihkala ja siitä eteenpäin Helena Hirviniemi.

Rakennusten omistajat osallistuivat merkittävällä panoksella korjauskustannuksiin, usein myös korjaustöihin. Avustusta myönnettiin vain rakennuksien säilymisen kannalta oleellisiin töihin (esim. vesikatto, kengitys, ikkunat). Niinpä esim. sisustus-, vesi- ja viemärintityöt sekä sähkötyöt jäivät kokonaan omistajien maksettaviksi.

Vuonna 1987 Suvanto valittiin Lapin kauneimmaksi kyläksi.

Kylä säilyy, maisema muuttuu

V. 1990 rakennettiin golf-kenttää Suvannontien varteen Kitisen eteläpuolelle, Hietakankaan seudulle. Santa´s Golf Oy:n toimesta maata siirrettiin parhaimmillaan 14 koneyksikön voimin. Maastossa tehtiin kentän pohjatyöt kutakuinkin valmiiksi. Talouselämässä alkanut lamakausi lopetti työt elokuussa samana vuonna.

Syksyllä v. 1990 nostettiin vesi Kokkosnivan voimalaitosaltaaseen. Suvannon kylälle se merkitsi melkoista muutosta maisemaan, ranta-alueiden omistussuhteisiin, vesihuoltoon, kalastukseen, metsästyksen ja kulkuyhteyksiin. Suvantolaisista suurin osa vastusti voimalaitoksen rakentamista. Maanomistussuhteista johtuen (esim. kairalalaiset omistivat paljon ranta-alueita) oli kuitenkin voimalaitosyhtiön mahdollista ostaa yli puolet veden alle jäävistä alueista, jolloin muillakaan ei ollut enää muuta mahdollisuutta kuin myydä. Suvannon miljöön ainutlaatuisuus oli osasy siihen, että rakentajayhtiö pudotti metrillä padotuskorkeutta. Tämä toimenpide säästi kolme pihapiiriä joutumasta veden alle.

Kylän kohdalla veden nosto 3,5 metriä normaalitasosta hukutti Kitisenjoessa olleen hiekkasaaren ja kylästä alavirtaan olevat hiekkarannat. Kylästä noin kilometrin verran alavirtaan sijainnut Mukkakoski lakkasi olemasta. Kemijoki Oy:n maisemointitoilla korotettiin rantoja Suvannon edustalta ja Kotirannasta, joka olisi kokonaan jäänyt veden alle, tehtiin korottamalla nykyinen Kotisaari. Voimalaitosrakentaminen vauhditti sillan rakentamista ja Kitisenjoen kahta puolta tehtiin tienreiät alavirtaan kylästä 5-tielle asti. Entinen Postitie kylästä jokivartta ylöspäin, Sodankylän rajalle, tuli velvoitteena rakennettua Kalkkivaaran metsäautotieksi.

Suvannon kylälle myönnettiin v. 1991 kansainvälinen Europa Nostra -palkinto tunnustuksena ainutlaatuisen kulttuuri- ja rakennusympäristön säilyttämisestä ja sen eteen tehdystä arvokkaasta työstä.

V. 2002 valmistui Suvannon osayleiskaava. Tällaisia kyläkaavoja oli Suomessa tehty vain yksi aikaisemmin. Kaavan tarkoituksena on suojella kylän rakennuskantaa ja kulttuurimaisemaa. Se säätelee kaikkea kylän alueella tapahtuvaa rakentamista, korjaamista ja maiseman hoitoa.

Suvanto tutkimuskohteena

Suvannon kylä ja kyläläiset olivat tutkimuskohteena Oulun yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan kansainvälisessä tiedeidenvälisessä tutkimusprojektissa vuoden 2006 syksystä alkaen. Tutkimus oli nimeltään ”Pohjoisten kylien kertomuksia” (Places and Environment in the Stories of Northern People – On the Borderline between Global and Local) ja se jatkui vuoteen 2011 saakka. Toinen tutkimuskohde tässä hankkeessa oli Raattaman kylä Kittilässä. Oulun yliopisto järjesti Raattamassa seminaarin, johon myös suvantolaiset osallistuivat vuonna 2009.

Jatko-opiskelija Pauliina Rautio teki väitöskirjansa arjen kauneudesta ja se perustui Suvannon kylän naisten vuoden kestävään kirjeenvaihtoon, jossa kerran kuukaudessa kirjoitettiin arkisista kauneuskokemuksista. Väitös oli nimeltään: *Writing About Everyday Beauty In A Northern Village: An argument for diversity of habitable places* ja se valmistui vuonna 2010.

Suvanto-näytelmä syntyy

Edellisen kyläsuunnitelman laadintavaiheessa työryhmän istunnot venyivät ja muuttuivat suvantolaisten sattumusten muisteluksiksi. Siinä lennähti ilmoille ajatus, että Suvannosta pitäisi kirjoittaa näytelmä. Pelkosenniemen Kirjoittajakoulun, joka toimii Kemijärven kansalaisopiston ja Pelkosenniemen kirjaston yhteistyönä, suvantolaiset osanottajat ehdottivat näytelmän kirjoittamista Suvannon jännittävistä historiallisista vaiheista vuonna 2006. Näytelmä kirjoitettiin yhteistyössä noin kolmen vuoden aikana.

Tanssikirves –näytelmää esitti Tulikot –niminen ryhmä, jossa oli näytelmän kirjoittajia sekä muita suvantolaisia, kairalalaisia ja pyhätunturilaisia näyttelijöitä. Näytelmän teemana oli kysymys miksi Suvanto jäi polttamatta. Näytelmän ensi-ilta oli heinäkuussa 2009 Suvannon koululla ja sitä esitettiin yhteensä kymmenen kertaa. Esityksiä oli myös naapurikunnissa Kemijärvellä ja Sodankylässä. Posion Teatterihelinöissä näytelmä sai kiittävät arvostelut ja stipendin teatterialan ammattilaisraadilta.

Hanketoimintaa

Suvannon kyläyhdistys on edistänyt rakennusperinteen säilymistä monella tavalla. Suvannon rakennusten vauriokartoitus –hankkeessa käytiin läpi kylän pärekattoinen rakennuskanta ja rakennusten sen hetkinen tila ja tarvittavat korjaukset. Kylässä oli 53 pärekattoista rakennusta, joista kaksikolmasosaa kiireellisen korjaamisen tarpeessa vuonna 2010, kun hanke saatiin päätökseen. Hankeaika oli 17.5.-31.12.2010 ja hanketyöntekijänä toimi Kaisu Siika-aho ja hankkeen hallinnoijana Pelkosenniemen kunta.

Vuonna 2011 Suvannon kyläyhdistys osallistui Itä-Lapin kotikylä –hankkeeseen. Hankkeessa suunniteltiin ja valmistettiin kylälle kaksi info-taulua, toinen koulun portin edustalle ja toinen Museolossin edustalle.

Suvannon kyläyhdistys osallistui vuosina 2012-2013 Pelkosenniemen kylät –hankkeeseen, jossa tehtiin kylälle oma logo, kyläesite ja esittelyvideo, lisäksi tehtiin Pelkosenniemen kunnan esittelylehti ja uuden asukkaan opas.

Suvannon kylävideo osallistui syksyllä 2015 Alajärven kunnan Luoma-ahon kylän järjestämään valtakunnalliseen Kyläelokuvafestivaalin lyhytelokuvakilpailuun. Kilpailuun osallistui 22 elokuvaa eri puolilta Suomea. Suvannon elokuva valittiin kilpailun finaaliin neljän muun elokuvan kanssa. Näyttelijä Jussi Lampi valitsi voittajan 24.10. Luoma-aholla. Voittajaksi hän valitsi kokkolalaisen Manu Kerolan elokuvan Sotavangin perintö. Suvanto-elokuva sai kiitosta ammattimaisesta kuvauksesta ja hyvästä elokuvallisesta rytmistä. Myös elokuvan kerrontaa kiitettiin, kolmen kertojan äänet ja paikallinen murre viehättivät.

Päreosaamista

Kyläyhdistys järjesti vuonna 2011 suuret päreentekotalkoot (noin kolme viikkoa) kyläläisten voimin ja pärekattojen naulaustalkoot 13.-16.6.2011, joihin osallistui talkoolaisia ympäri maata ja myös kaksi ulkomailta. Talkoissa naulattiin kuusi kattoa. Parhaana päivänä talkoolaisia oli 40. Talkoiden päätteeksi järjestettiin Suvannon tulevaisuus –seminaari 17.6.2011, johon osallistui Lapin Ely-keskuksen, Itä-Lapin kuntayhtymän ja Oulun yliopiston edustajia.

Kyläyhdistys osti vuonna 2013 käytetyn pärehöylän Osmo Kalliselta Aapajärveltä. Pärehöylä on kyläläisten käytettävissä. Aiempi kyläyhdistyksen omistama suvantolaisen mallin mukaan 1980-luvulla tehty pärehöylä säilytetään museoesineenä.

Kyläyhdistys järjesti päreentekotalkoot toukokuussa 2015. Kyläyhdistys oli sopinut vuoden 2014 lopulla Pirkanmaan Ely-keskuksen kanssa Museolossin pärekatoksen uusimisesta. Ely-keskus rahoitti urakan. Kylän ensimmäinen kapulalossi on museoitu Kotasijan törmälle vuonna 1983. Naulaustalkoot järjestettiin 3.-6.6.2015. Syyskuussa 2015 kyläyhdistys järjesti talkoot Keino-ojalla sijaitsevan myllyn pärekaton uusimiseksi. Asiasta oli sovittu Pelkosenniemen kunnan kanssa, joka on myllyn omistaja. Kunta rahoitti katon uusimisen.

Muutoksia palveluissa

Tarmo lähikauppias Seppo Lähdesmäen myymäläauto lopetti toiminnan vuonna 2008, minkä vuoksi kauppia-asiat hoidetaan lähinnä Pelkosenniemen kirkonkylällä, Pyhätunturilla, Sodankylässä tai Kemijärvellä.

Suvannon kyläyhdistys keräsi jätemaksut vielä vuonna 2010 ja maksoi jätekuljetuksen, siitä eteenpäin kylän jätehuolto siirtyi Lapeco Oy:n huoleksi. Kyläyhdistys myi omistamansa jätekontin. Lapeco Oy laittoi molok-keräysastiat seka-, metalli- ja lasijätteelle. Paperinkeräyspaikat sijaitsevat Pelkosenniemen keskustassa.

Kyläyhdistys vuokraa Myllytuvan

Pelkosenniemen kunta rakensi Keino-ojan varteen Myllytupa –nimisen rakennuksen vuonna 1994. Hirret tähän rakennukseen lahjoitti suvantolainen Kari Muhujärvi. Tupa on pieni, sähkötön erämaamökki, jossa on sauna. Se sijaitsee Keino-ojan myllykentällä, jossa on myös vanha Härkäjoelta siirretty ja kunnostettu mylly sekä Pelkosenniemen jakokunnan ylläpitämä autiotupa. Myllykenttä on Kitisen varressa kahdeksan kilometriä kylästä ylävirtaan.

Suvannon kyläyhdistys vuokraa Myllytupaa Pelkosenniemen kunnalta ja vuokraa sitä edelleen halukkaille matkailijoille varaustupa-periaatteella. Kyläyhdistys uusi Myllytuvan vuokrasopimuksen vuonna 2012 ja se on voimassa 31.5.2017 saakka. Kyläyhdistys on uusinnut Myllytuvan saunan lauteet ja rakentanut portaat vedenotto paikalle Keino-ojaan ja se huolehtii ympäristön siisteydestä. Myllytuvan hoitajana toimii Elsi Muhujärvi.

Suvanto sähköisesti

Suvannon kyläyhdistys avasi vuonna 2014 uudet internet-sivut, jotka on tehty amerikkalaiselle wix-alustalle. Sivujen osoite on www.suvannonkyla.fi. Kylän sähköposti on osoitteessa suvannon.kylayhdistys@gmail.com. Kylän ensimmäiset internet-sivut avattiin vuonna 2004 eLappi-portaaliin, jonka ylläpito kuitenkin lopetettiin joitakin vuosia myöhemmin.

Kylään rakennettiin laajakaista vuonna 2014.

Suvannon Museokoulu

Suvannon koulu on valmistunut vuonna 1929. Se toimi kouluna vuoteen 1966. Sen jälkeen taiteilija Eero Kumpula vuokrasi koulua 1970-luvulla ja Suomen Taidemaalariiliitto 1980-luvulla.

Museovirasto osti koulun kunnalta nimellisellä hinnalla 1990-luvun alussa ja teki koululla ison remontin. Vuodesta 1994 eteenpäin koululla on asunut vuokralainen, jolla on vuokrasopimus koulua hallinnoivan Pelkosenniemen kunnan kanssa. Koulun omistussuhde muuttui vuoden 2014 alussa, kun koulu siirtyi Museovirastolta Senaattikiinteistöjen omistukseen.

Vuoden 2003 syksystä koululla on asunut Tiina Heinänen, joka on toiminut kyläyhdistyksen puheenjohtajana vuodesta 2004 alkaen. Tiina Heinänen piti koulua avoinna matkailijoille kesäisin kuukauden ajan vapaaehtoisvoimin vuosina 2004-2008. Kolmena kesänä 2007-2009 hän järjesti koululla paikallisille lapsille ympäristötaideleirin, jonka ohjaajana toimi kuvanveistäjä Kaija Kiuru.

Koululla järjestetään kyläläisten kokouksia ja tapahtumia ja erilaisia kulttuuritilaisuuksia.

Kaisu Siika-aho valmisti Suvannon koulun esitteen opintojensa harjoitustyönä vuonna 2013.

Suvannon kyläyhdistys on pitänyt Suvannon Museokoulua avoinna matkailijoille kesäisin vuodesta 2012 lähtien. Paikalliset nuoret ovat saaneet näin lähikesätyöpaikan museo-oppaina ja muutamat kyläläiset ovat auttaneet talkoilemalla koulun aukipidossa. Koulu on ollut avoinna seuraavasti:

2012: 24.6.-22.7. Koululaiset olivat töissä tämän ajan ja talkoolaiset lomittivat heidän vapaapäivänsä. Koululla oli suvantolaisen taiteilijan Reijo Perälän näyttely. Vohvelikahvila ja kyläyhdistyksen kirpputori. Kävijöitä noin 400.

2013: 24.6.-21.7. Koululaiset olivat töissä tämän ajan ja talkoolaiset lomittivat heidän vapaapäivänsä. Koululla oli Veda-taide –näyttely sekä taiteilija Reijo Perälän uusia töitä. Vohvelikahvila ja kyläyhdistyksen kirpputori. Kävijöitä noin 400.

2014: 29.6.-27.7. Koululaiset olivat töissä tämän ajan ja talkoolaiset lomittivat heidän vapaapäivänsä. Koululla oli näyttely ITYLLI: Esko Männikön ja Lauri Ylitepsan valokuvia Suvannosta 1970- ja 1980-luvuilta. Vohvelikahvila ja kyläyhdistyksen kirpputori. Kävijöitä 458.

2015:5.7.-9.8. Koululaiset töissä 6.-18.6., muu aika talkoilla. Taiteilija-elokuvaohjaaja Kaija Juurikkalan näyttely: Saisiko olla kilo valoa? Korpi-Akan Aitan kierrätystaidetta pikkunavetassa (Marjukka Parviainen), vohvelikahvila, kyläyhdistyksen kirpputori. Kävijöitä 631.

2. SUVANNON NYKYTILA

Suvannon kylä sijaitsee Pelkosenniemen kunnassa, 20 km kuntakeskuksesta ja 27 km Pyhätunturin matkailukeskuksesta. Kitisen joen varrelle muodostunut, yli 300-vuotias kylä on rauhallinen ja viihtyisä asuinpaikka, joka kesäaikaan vilkastuu huomattavasti kesäasukkaiden ja matkailijoiden myötä. Kylässä toimii aktiivisesti Suvannon kyläyhdistys ry, Metsästysseura Suvanto-Kaira ry ja Suvannon vesiosuuskunta.

Matkailutoimintaa kylässä harjoittaa vuoden ympäri Mettiäisen Kelomökit, jonka Kahvila-Galleria Säpikäs toimii kesäaikaan. Suvannon Museokoulu on kesäisin avoinna matkailijoille. Kylän esittely, näyttelyt ja vohvelikahvila ja kirpputori ovat Suvannon kyläyhdistys ry:n järjestämää toimintaa.

Majoitustiloja kylästä löytyy myös Kitisen joen eteläpuolella sijaitsevasta Metsästysseura Suvanto-Kairan majalta ja kahdeksan kilometriä joen yläjuoksulla sijaitsevasta Pelkosenniemen kunnan omistamasta Myllytuvasta, jota kyläyhdistys vuokraa varaustupaperiaatteella. Myös Ollilan Tupa koulun vieressä on vuokrattavissa.

Kylän asukkaat ja elinkeinot

Vuoden 2015 marraskuussa Suvannossa asuu ympärivuotisesti 23 asukasta, joista nuoria 15-20-vuotiaita on kaksi . Aikuisväestöstä valtaosan muodostavat keski-ikäiset (40-60-vuotiaat), joita kylässä asuu 15. Heistä alle 50-vuotiaita on kaksi. Yli 70-vuotiaita on viisi.

Kylässä ei ole enää ketään, joka saisi toimeentulonsa alkutuotannosta (maanviljelystä, metsän- tai poronhoidosta). Työikäisistä kyläläisistä neljä on tällä hetkellä työttömänä. Työtilannetta leimaavat pätkätyöt. Vakituinen työpaikka on viidellä kyläläisellä. Töissä käydään Sodankylässä, Pyhätunturilla ja Rovaniemellä.

Rakennuskanta

Kylän vanhasta rakennuskannasta neljä ennen v. 1930 rakennettua peräpohjalaistaloa ja koulurakennus ovat ympärivuotisesti asuinkäytössä, 13 on vapaa-ajan asuntona ja kaksi käyttämättömänä. Sodan jälkeen rakennetuista taloista kahdeksan on ympärivuotisesti asuttua ja ne on rakennettu viimeisen 30 vuoden aikana. Kaksituhatta -luvulla on rakennettu kaksi uutta taloa ja yksi kesäasunto on muutettu kokoaikaiseksi asunnoksi.

Kylän vanhojen, arvokkaiden rakennusten kunto on suhteellisen hyvä muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Monien ulkorakennusten hirsirakenteet vaativat korjausta ja pärekatot uusimista. Vuosina 2011-2015 on uusittu 22 pärekattoa ja yksi tuohikatto. Asutuksen keskittyminen uusiin tai uudehkoihin rakennuksiin on kuitenkin aina riski vanhan rakennuskannan säilymiselle.

Kylän korjausta, rakentamista ja ympäristön hoitoa säätelee vuonna 2002 valmistunut Suvannon osayleiskaava. Kitisen jokivarren rakentamista säätelee rantakaava. Kesämökkejä on rakennettu Suvannosta joen yläjuoksulle päin.

Palvelut

Posti jaetaan keskellä kylää oleviin postilaatikoihin. Myös postipaketit on mahdollista saada kotiin asti pienellä viiveellä. Pelkosenniemen Pohjolan Osuuspankin konttori lopetti toimintansa tammikuun lopussa 2012. Otto-pankkiautomaatti on jäljellä Pelkosenniemen keskustassa. Palvelutaksi kulkee kirkonkylälle ja takaisin tiistaisin ja kutsutaksina perjantaisin. Laajakaista on rakennettu Suvantoon 2014.

Terveystalopalvelut, apteekki ja kirjasto ovat Pelkosenniellä. Sompion kirjaston Pelkosenniemen toimipisteessä voi hoitaa sähköistä asiointia ja käyttää verkkopankin palveluita. Verotoimisto ja työvoimatoimisto 59 kilometrin päässä Kemijärvellä. Pelkosenniemen kunnantalolla toimii yhteispalvelupiste, jossa on saatavilla kelan, poliisin, verotoimiston, maistraatin ja te-toimiston palveluja myös sähköisinä etäpalveluina. Kunnan järjestämä vanhusten palvelupäivä on noin kerran kuukaudessa palvelukoti Onnelassa kirkonkylällä. Palvelupäivän aikana on mahdollisuus ostaa mm. kampaajan ja jalkojenhoitajan palveluja, paikalla on myös terveydenhoitaja ja fysioterapeutti, ohjelmassa musiikkia ja hartaushetki.

Pelkosenniemen kirkonkylässä toimii aktiivisesti myös Pelkosenniemen seurakunta, Koillis-Lapin Musiikkiopisto ja Kemijärven-Pelkosenniemen-Savukosken kansalaisopisto.

Kylän itäpuolella, Kitisen alajuoksulla on uimaranta. Kylän kohdalla on jokirannassa toimiva pienvenelaituri ja toinen laituri suurempia aluksia varten. Joen eteläpuolella kylän kohdalla on veneenlaskupaikka.

Ympäristö ja kulkuyhteydet

Suvannon kylä sijaitsee Kitisen joen varrella. Joki on kylän kohdalta leveä, sillä se on osa alajuoksulla sijaitsevan Kokkosnivan voimalaitoksen voimalaitosallasta. Jokimaisema on altaan myötä muuttunut järvimäiseksi.

Kylän vanha rakennuskanta on keskittynyt joen pohjoisrinteellä sijaitsevalle kyläaukeamalle. Uudemmat rakennukset sijaitsevat suurimmaksi osaksi kyläaukeaman laitamilla tai kauempana jokivarressa. Viime vuosikymmenien aikana kyläaukeama on pusikoitunut ja metsittynyt. Jänkälänjängä kylän keskellä on raivattu kahteen kertaan viimeisen viiden vuoden aikana, viimeksi toukokuussa 2014. Kylän pellot tehdään poron heiniksi. Kyläaukeamaa ympäröivät metsät, joiden takana on useita isoja suoalueita.

Kylä ei ole minkään läpikulkureitin varrella, vaan sinne on tultava tarkoituksella. Pelkosenniemestä ja Pyhätunturista päin saavutaan kylään Pyhäntietä ja sen jälkeen Suvannon kylätietä pitkin 10 km. Suvannon kylätie on tehty suurimmaksi osaksi v. 1939. Kitisen yli rakennettu silta on valmistunut 1991 joen muututtua voimalaitosaltaaksi. Monista yrityksistä huolimatta tietä ei ole päällystetty muutoin kuin sillan molemmin puolin. Soratie on huonokuntoinen varsinkin kelirikkoaikoina keväisin ja syksyisin, samoin kuin kesäisin pitempien sadekausien aikaan.

Voimalaitosrakentamisen yhteydessä tehtiin Suvannosta tilapäinen tie (Kokkosnivantie) Kitisen pohjoispuolitse Kemijärvi-Sodankylä – tielle. Tie ei ole virallinen tie; sille ei ole tehty tietöimitusta. Kokkosnivantie on edelleen käytössä ja kyläyhdistys huolehtii sen kunnosta varojensa mukaan. Tien korjaustöihin on ottanut osaa myös Kemijoki Oy, jonka velvollisuus on pitää tie Jurmun mutkasta viitostielle käyttökuntoisena. Tien aurausta on avustanut myös Pelkosenniemen kunta vuosittain pienellä summalla. Kokkosnivantie lyhentää matkaa Suvannosta Sodankylään 26 km.

Suvannon kylän läpi kulkeva Suvannontie päättyy kylän länsipuolelle. Siitä eteenpäin Kitisen jokivartta ylös jatkaa kuitenkin Kalkkivaaran metsäautotie, jonka varressa on mökkiasutusta. Myös Suvannon kylään historiallisesti kuuluva Keino-ojan myllykenttä sijaitsee tien varressa noin 8 km kylästä. Suvannon kyläyhdistys ry piti vuosikautia Kalkkivaarantietä auki talviaikana mökkiläisten avustuksella. Kyläyhdistys lopetti tämän toiminnan vuoden 2013 loppuun ja aurauksen hoito jäi mökkiläisten tehtäväksi.

Pyhätunturista kulkee merkitty vaellusreitti Suvantoon kylän eteläpuolella sijaitsevan Mairivaaran kautta. Kunta suunnittelee reitin kunnostusta maastopyöräreitiksi, joka jatkuisi Suvannosta Luostolle ja sieltä edelleen Pyhälle. Reitti palvelisi edelleen myös kävelijöitä. Suvantolaiset toivovat reitille talviaikana luonnonlatua.

Kylätoiminta

Kylän yhteisiä asioita hoidetaan aktiivisesti pienellä porukalla. Kyläyhdistys tekee aloitteita kylää koskevissa asioissa. Kyläyhdistys järjestää kyläläisille talkoita ja tapahtumia. Kyläyhdistys ylläpitää kylän nettisivuja ja kerää kylän perinnetietoa ja kuvia. Kyläyhdistys pitää Museokoulua avoinna matkailijoille kesäisin noin kuukauden ajan. Suvannon kyläyhdistys huoltaa ja vuokraa Keino-ojan Myllytupaa.

Kyläyhdistys on osallistunut moniin hankkeisiin, joissa on kehitetty kylälle tärkeitä asioita. Kyläyhdistys on järjestänyt pärentekotalkoita sekä pärekattojen naulaustalkoita ja huolehtinut arvokkaasta kulttuurimaisemasta.

Naapurikylän Kairalan ja Suvannon yhteinen metsästysseura, Suvanto-Kaira, toimii vuoden ympäri. Vuodelle 2015 seuralla on 47 hirvilupayksikköä (37 aikuista ja 20 vasaa). Metsästyksen lisäksi seura järjestää talkoita, juhlia ja koulutusta. Seuran maja ”Kotasija” on vuokrattavissa ympäri vuoden. Maja on hyvin varustettu ja siinä on 10 vuodepaikkaa.

Kyläläiset pitävät yllä myös Suvannon vesiosuuskuntaa, johon kuuluvat kaikki ympärivuotiset asukkaat ja myös suuri osa kesäasukkaista.

3. NELIKENTTÄANALYYSI

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none">• Viihtyisä asuinpaikka• Runsaat kalavedet• Kaunis ympäristö• Tapahtumia• Kyläyhdistys, metsästysseura• Majoitusmahdollisuuksia• Hyvät marjamaat• Kyläläiset aktiivisia ja yhteistyökykyisiä• Aito kiinnostus kylän historiaan ja rakennuskannan säilyttämiseen• Hyvä talkoohenki• Päreentekotaidot ja pärekaton teko onnistuu• Arvokas, hyvin säilynyt rakennuskanta• Laajakaista, 3G ja 4G rakenteilla• Toimiva kotipalvelu• Taiteellisesti inspiroiva ympäristö• Hyvät metsästysmahdollisuudet• Lähdevesi, oma vesiosuuskunta• Oma hiihtolatu• Etätyön mahdollisuus• Pyhän matkailukeskus lähellä	<ul style="list-style-type: none">• Tiestö huonokuntoinen• Ohjatut harrastusmahdollisuudet rajalliset tai kuntakeskuksessa 20 km päässä• Ikääntyvä vähälukuinen väestö• Suuri osa kylän rakennuksista vailla ympärivuotista käyttöä• Työpaikkojen vähäisyys• Taloja tyhjillään• Tontteja ei myynnissä• Alueen markkinointi heikkoa

<p>MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none">• Matkailu vetovoimainen• Lähellä Pyhä-Luostoa• Kesäasukkaiden ja lomarakentamisen lisääntyminen• Matkailun ohjelmapalvelut• Laajakaista, etätyö mahdollisuudet• Luontomatkailu• Luonnon tuotteet• Alueen markkinointi• Kannatusjäsenet• Mökkiläiset ja ulkosuvantolaiset mukaan kylätoimintaan• Tuleva maastopyöräreitti• Yhteistyön vahvistaminen alueellisesti esim. yhteisen hankkeen avulla• Osuuskuntatoiminta (matalan kynnyksen työllistyminen alueellisesti)• Tarinakylä-hanke	
--	--

4. KEHITTÄMISTAVOITTEET

1. Kylän väki

- Kylään olisi hyvä saada lisää asukkaita.
- Tyhjillään olevat talot pitäisi saada asutuiksi.

2. Rakennukset

- Rakennusten korjauksia jatketaan.

3. Ympäristö

- Haetaan kaavamuutosta, jossa puiden kaatamiseen ei enää tarvita lupaa kyläalueella.
- Kylämaisema on avoin, näkyvyys joelle.

4. Tiet

- Suvannontien kesä- ja talvikunnossapito on hoidettava hyvin.
- Kokkosnivantien kunnossapito yhteistyössä Kemijoki Oy:n sekä metsästysseura Suvanto-Kairan kanssa.

5. Perinnetyö

- Digitaalisen kuva-arkiston kartuttaminen.
- Kyläkirjan teko.
- Mobiilisovellus kylästä matkailijoita varten.

6. Elinkeinojen kehittäminen

- Osuuskuntatoiminta.
- Alueellinen talkkaritoiminta.
- Muita alueellisia palveluja, joita voi hyödyntää myös Suvannon kylä.
- Satsaus kalastus- ja metsästysmatkailuun.
- Toimiva matkailuyritys.

7. Palvelut

- Pyritään säilyttämään nykyiset palvelut: postin jako, asioimiskuljetukset, kotipalvelu.

8. Harrastustoiminta

- Kyläläisten harrastustoiminnan tukeminen.
- Talvilatu.

9. Kylämuseon perustaminen.

10. Retkeily- ja latuyhteydet läheisiin tunturikeskuksiin

- Maastopyöräreitti Pyhä-Pyhäjärvi-Suvanto-Luosto-Pyhä.
- Talvella reitillä luonnonlatu.

11. Alueen markkinoinnin tehostaminen

- Pyhälle esim. Naavaan Info-Tv, missä kausittain markkinoidaan kylää/kyliä ja niiden elämää ja tapahtumia.
- Postimerkki + postikortti omalla leimalla myynnissä kaikissa mahdollisissa myyntipisteissä.
- kannatusjäsenille ja entisille kyläläisille yhteydenpito joko kirjeitse tai heidän haluamallaan tavalla: sähköposti, nettilehti, facebook tms. 2 krt vuodessa.
- kerätään tiedot Suvannossa asuneista suvuista ja yhteydenpito myös heihin.
- Tehostettu markkinointi Pelkosenniemi-ryhmän kautta facebookissa.
- Tonttipörssi saatettu näkyväksi ja tätä kautta saatu uusia kesäasukkaita tai maanomistajia Suvantoon.

12. Tarinakylä-hanke

- Usean kylän yhteinen hanke
- Mobiilisovellus: kylän esittely

13. Ulkosuvantolaisten ja mökkiläisten aktivointi kylän asioihin.

- Kannatusjäsenet → tuloja kyläyhdistykselle
- Sähköinen tiedotus.

5. VISIO ”SUVANTO 2020”

1. Kylässä asutaan vakituisesti. Lisäksi on kesäajan asukkaita ja lomalaisia. Matkailijat ovat kiinnostuneita Suvannon kylästä. Tarinakylä-konsepti toiminnassa.

2. Kylässä on matkailijoille nähtävänä kaunis, kulttuurihistoriallisesti arvokas, vanha kylä. Maisemista pidetään huolta yhteisvoimin. Pellot pidetään kunnossa. Kylän vanhoja rakennuksia kunnostetaan.

3. Matkailijoita palvellaan kylässä, esim. majoitusta, ruokailua tilauksesta, taidetta, kahvio. Kyläläiset valmistavat matkamuistoja myyntiin, kokous – ja koulutustiloja pienille ryhmille. Ohjattuja viikko-ohjelmia Suvannon kylään ja retkiä lähiympäristöön (kalastus, marjastus, tunturiretket, poroajelu ym.). Museokoulu palvelee ainakin kesäisin matkailijoita monenlaisella

ohjelmalla (näyttelyt, kahvio, kurssit). Kylämuseo on saatu koottua ja on toiminnassa ainakin kesäisin.

4. Kyläkirjaa myydään ja luetaan ahkerasti.

5. Kylä on liitetty hiihtolatuverkostoon, Pyhätunturiin tai Luostotunturiin menevään, vaikka rengslatu molempiin suuntiin.

6. Kokkosnivan tie on valtion hoidossa ja Suvannon tie on kunnostettu.

7. Posti kulkee päivittäin.

8. Jätehuolto toimii.

9. Suvannosta on oma postimerkkisarja sekä postikorttisarja.

10. Kyläläiset toimivat aktiivisesti yhteisten asioiden hoitamiseksi ja edistämiseksi.

11. Kyläyhdistyksen kannatusjäseniä runsaasti.

**TERVETULOA
SUVANNON KYLÄÄN
PELKOSENNIEMELLE!
Toivottavat: Suvannon väki**

www.suvannonkyla.fi

suvannon.kylayhdistys@gmail.com

Majoitusta Suvannossa

Mettiäisen kelomökit
puh. 040 820 6215

Myllytupa (8 km kylältä)
puh. 040 820 6215

Ollilan tupa
puh. 040 561 5356

**Metsästysmaja
Kotasija**
puh. 040 832 9133